

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนของ  
ผู้อยู่อาศัยในตำบลหนองกะท้าว อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก  
Factors Affecting Household Waste Disposal Behavior of  
the Residents in Nong Ka Thao Subdistrict,  
Nakorn Thai District, Phitsanulok Province

นฤญา ยางธิสาร\*

หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร  
ตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก 65000

พันธ์ทิพย์ หินหุ่มเพ็ชร

สาขาวิชานามัยสิ่งแวดล้อม คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร  
ตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก 65000

ปราโมทย์ วงศ์สวัสดิ์

สาขาวิชานามัยชุมชน คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร  
ตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก 65000

Nareya Yangthisan\*

Master of Public Health Program, Faculty of Public Health, Naresuan University,  
Tha Poe, Muang, Phitsanulok 65000

Pantip Hinhumpatch

Division of Environmental Health, Faculty of Public Health, Naresuan University,  
Tha Poe, Muang, Phitsanulok 65000

Pramote Wongsawat

Division of Community Health, Faculty of Public Health, Naresuan University,  
Tha Poe, Muang, Phitsanulok 65000

---

### บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงวิเคราะห์แบบภาคตัดขวาง (cross-sectional study) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา  
ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนของผู้อยู่อาศัย และศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรม

การคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนของผู้อยู่อาศัยและศึกษาความสามารถของปัจจัยในการพยากรณ์พฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนของผู้อยู่อาศัยในตำบลหนองกะท้าว อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากตัวแทนครัวเรือนที่ปฏิบัติเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ (systematic sampling) ได้ทั้งสิ้น 180 ครัวเรือน แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ สถิติ Eta, Pearson correlation และสถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่าตัวแทนครัวเรือนมีระดับความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 67.20 ทศนคติเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 60.00 พฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 88.30 เมื่อพิจารณาความสามารถในการพยากรณ์พฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือน ได้แก่ การได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยจากบุคคลในครัวเรือน และเพื่อนบ้าน ( $\beta = 0.377$ ) ทศนคติเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือน ( $\beta = 0.369$ ) จำนวนการใช้บริการร้านรับซื้อของเก่า (0.232) การได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือน (0.148) สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนร้อยละ 41.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลที่ได้จากการศึกษาสามารถนำไปแนวทางแก้ไขปัญหาลักษณะเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนในพื้นที่บริบทที่มีความใกล้เคียงกับพื้นที่วิจัย อาจเป็นส่วนหนึ่งส่งเสริมทำให้เกิดพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนให้ดียิ่งขึ้น

**คำสำคัญ :** ขยะมูลฝอย; ครัวเรือน; พฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอย; ความรู้ในการคัดแยกขยะมูลฝอย; ทศนคติเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอย

## Abstract

This cross-sectional study aimed to explore the knowledge, attitudes and behaviors of household waste separation among residents, to study the factors affecting household waste disposal behavior of the residents, and to study the ability of prediction of household waste disposal behavior among the residents in Nong Ka Tha subdistrict, Nakhon Thai district, Phitsanulok province. The researcher gathered all data from the studied population of 180 households *via* a survey, and then analyzed the information through descriptive statistics, i.e. Eta, Pearson correlation and stepwise multiple regression analyses. The results of showed a high level of knowledge of waste segregation at 67.20% of households. The attitude towards waste segregation was 60 %, while waste segregation behavior was 88.30 %. Factors affecting waste segregation behaviors, i.e. receiving waste segregation suggestions from household members and their neighbors ( $\beta = 0.337$ ), attitudes of household waste segregation ( $\beta = 0.369$ ), the number using recycling services (0.232), and obtaining information about household waste segregation (0.148), together predicted the behavioral household waste segregation at 41.60 %, with statistically significant level of 0.05. The outcomes from this study may be beneficial in applying to waste management and finding solutions for household waste segregation and a positive impact on households.

**Keywords:** solid waste; household; waste separation behavior; knowledge of waste separation; attitude towards waste separation

## 1. บทนำ

ขยะมูลฝอยครัวเรือนเป็นปัญหาสำคัญที่ทุกประเทศกำลังเผชิญและต้องทุ่มทรัพยากรในการจัดการขยะมูลฝอยที่ถูกต้องและยั่งยืน เนื่องจากปัญหาของการเพิ่มจำนวนของประชากรอย่างรวดเร็ว และการอยู่อาศัยของชุมชนเมืองที่มีความหนาแน่น [1] ทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกกำจัดเพิ่มขึ้น ทั้งในระดับโลกและระดับประเทศ จากข้อมูลขององค์การอนามัยโลก (World Health Organization, WHO) ในปี พ.ศ. 2559 พบว่าทั่วโลกมีขยะมูลฝอยสูงถึง 3,532,252 ตัน และมีปริมาณขยะเฉลี่ยคิดเป็น 1.2 กิโลกรัม/คน/วัน [2] ดังนั้นถ้าไม่มีการคัดแยกขยะมูลฝอยที่ถูกรวบรวม อาจก่อให้เกิดขยะมูลฝอยจำนวนมากโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ครัวเรือนเป็นแหล่งกำเนิด ซึ่งการคัดแยกขยะมูลฝอยจากแหล่งกำเนิดที่สำคัญที่สุด คือ ครัวเรือน เป็นวิธีการที่สามารถช่วยลดปริมาณขยะมูลฝอย การคัดแยกขยะ ณ แหล่งกำเนิดเป็นวิธีการที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากกว่าการคัดแยก ณ สถานที่กำจัดขยะ ทั้งในด้านงบประมาณดำเนินการที่ต่ำกว่า และมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยกว่า ที่สำคัญประชาชนในครัวเรือนได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการตระหนักถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม [3,4]

สถานการณ์ปริมาณขยะมูลฝอยของประเทศไทยปี พ.ศ. 2559 พบว่าเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา พบว่าปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้น 27.06 ล้านตันต่อปี โดยมีปริมาณขยะมูลฝอยเฉลี่ยคิดเป็น 1.14 กิโลกรัม/คน/วัน ซึ่งมีปริมาณเพิ่มขึ้นกว่าปี พ.ศ. 2558 ถึง 1 เท่า ดังนั้นทำให้เกิดนโยบายระดับประเทศ โดยในปี พ.ศ. 2559 มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อที่จะผลักดันนโยบายของคณะรักษาความสงบ

แห่งชาติ ในการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่กำลังเป็นปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่สำคัญของประเทศ ให้ดำเนินการได้อย่างถูกต้องเพื่อลดปัญหาของมลพิษที่เกิดจากการตกค้างของขยะมูลฝอยในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ดำเนินการอย่างไม่ถูกต้องให้หมดไป สถานการณ์ปัญหาขยะมูลฝอยที่มีการจัดการขยะไม่ถูกต้อง และตกค้างสะสมอยู่เป็นจำนวนมากและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของประชาชน ซึ่งจังหวัดที่ต้องมีการดำเนินงานแก้ไขอย่างเร่งด่วนจำนวน 47 จังหวัด

จังหวัดพิษณุโลกเป็น 1 ใน 47 จังหวัด ที่ต้องดำเนินการแก้ไขอย่างเร่งด่วน เพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอยที่ตกค้างสะสมในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย [5,6] เมื่อพิจารณาถึงสถานการณ์ของปริมาณขยะมูลฝอยของจังหวัดพิษณุโลก พบว่ามีปริมาณสูงขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา โดยพบว่าปริมาณขยะมูลฝอยจำนวน 893.56 ตันต่อวัน แยกเป็นปริมาณขยะมูลฝอยที่กำจัดแบบไม่ถูกต้องมากถึงร้อยละ 62.68 ซึ่งจากปัญหาดังกล่าวพบว่าพื้นที่อำเภอนครไทย เป็นพื้นที่ 1 ใน 3 ที่มีปริมาณขยะมูลฝอยจำนวนมากที่สุดในจังหวัดพิษณุโลก อำเภอนครไทยประกอบด้วย 11 ตำบล ตำบลที่มีปริมาณขยะมูลฝอยสูงเป็นอันดับหนึ่ง คือ ตำบลหนองกะท้าว โดยมีปริมาณขยะมูลฝอยที่กำจัดแบบไม่ถูกต้อง 3 ตันต่อวัน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่ออนามัยสิ่งแวดล้อมของชุมชนและครัวเรือน [7-9] ทั้งนี้ขยะมูลฝอยครัวเรือนมักถูกมองข้ามว่าไม่มีผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน แต่หากได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น ขยะมูลฝอยครัวเรือนที่ไม่ได้มีการคัดแยกอย่างถูกต้องอาจเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของสัตว์และแมลงนำโรค เช่น หนู แมลงสาบ แมลงวัน อาจทำให้เกิดโรคต่าง ๆ แก่

ประชาชน เช่น โรคไข้เลือดออก โรคท้องร่วง โรคฉี่หนู การได้รับบาดเจ็บจากของมีคมจากการตัดแยกขยะมูลฝอย กลิ่นของขยะและฝุ่นจากขยะมูลฝอยอาจก่อให้เกิดอาการผิดปกติต่อระบบหายใจ ทำให้เกิดการระคายเคือง [10]

การลดปริมาณของขยะมูลฝอยครัวเรือนเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการลดปัญหาทางสุขภาพของประชาชน การศึกษาที่ผ่านมามีการรณรงค์เกี่ยวกับการตัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนด้วยวิธีการต่าง ๆ พบว่าปริมาณขยะมูลฝอยครัวเรือนไม่ลดลง ซึ่งการตัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่แหล่งกำเนิด อาจเป็นส่วนหนึ่งที่สามารถช่วยลดปริมาณขยะมูลฝอยครัวเรือนให้ลดลง [11,12] ดังนั้นจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรม การตัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนของผู้อยู่อาศัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม การตัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนของผู้อยู่อาศัย และศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรม การตัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนของผู้อยู่อาศัย รวมทั้งศึกษาความสามารถของปัจจัยในการพยากรณ์พฤติกรรม การตัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนของผู้อยู่อาศัยในตำบลหนองกะท้าว อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยครัวเรือนของชุมชนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

## 2. วัตถุประสงค์

2.1 ศึกษาความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม การตัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนของผู้อยู่อาศัยในตำบลหนองกะท้าว อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

2.2 ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรม การตัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนของผู้อยู่อาศัย และศึกษาความสามารถของปัจจัยในการพยากรณ์พฤติกรรม การตัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนของผู้อยู่อาศัยในตำบลหนองกะท้าว อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

## 3. อุปกรณ์และวิธีการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงวิเคราะห์แบบภาคตัดขวาง (cross-sectional study) เพื่อหาปัจจัยที่มีความสามารถในการพยากรณ์พฤติกรรม การตัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนของผู้อยู่อาศัยในตำบลหนองกะท้าว อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

### 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ศึกษาในวิจัยในครั้งนี้ คือ ตัวแทนครัวเรือนในเขตตำบลหนองกะท้าว อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 27 หมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น 5,765 ครัวเรือน การศึกษาวิจัยครั้งนี้จึงใช้สูตรในการคำนวณหาขนาดตัวอย่างเพื่อประมาณค่าเฉลี่ยในกรณีทราบขนาดของประชากร (N) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ซึ่งมีสูตรการคำนวณดังนี้ ของ Wayne, 1995 [13] ดังนี้ 
$$n = \frac{N Z_{\alpha/2}^2 \sigma^2}{e^2(N-1) + Z_{\alpha/2}^2 \sigma^2}$$
 เมื่อ n คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง; N คือ จำนวนครัวเรือนตำบลหนองกะท้าวจำนวน 5,765 ครัวเรือน (ข้อมูลทะเบียนราษฎรอำเภอนครไทย, 2559) [14]; Z คือ สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (confidence level) เมื่อกำหนดให้ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 เมื่อ  $\alpha/2 = 0.025$  แล้ว  $Z = 1.96$ ; E คือ ระดับความแม่นยำ (precision level) คือ คลาดเคลื่อนของการ ประมาณค่าที่แตกต่างไปจากค่าจริงที่ยอมให้เกิดขึ้น ซึ่งการศึกษาครั้งนี้ กำหนดให้ความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.05;  $\sigma^2$  คือ ระดับค่าความแปรปรวน ( $\sigma = 0.37$ ) ของ กมลทิพย์, 2554 [15] เมื่อแทนค่าลงในสูตร

$$n = \frac{5,765 (1.96)^2 (0.37)^2}{0.05^2 (5,765 - 1) + (1.96)^2 (0.37)^2} = \frac{3,031.900}{17.245} = 176 \text{ ครัวเรือน}$$

เพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มหายของข้อมูล ดังนั้นจึงเก็บเพิ่มกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 10 ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 194 ครัวเรือน (ตาราง 1)

**Table 1** The numbers of households and residents of villages used in the research.

Village No.	Numbers of households	Numbers of studied samples (households)
1	239	51
7	390	82
14	123	26
21	165	35
Total	917	194

คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ (systematic sampling) แบ่งประชากรเป็นหมู่บ้านจำนวน 27 หมู่บ้าน เก็บตัวอย่างตามคุณสมบัติที่กำหนด ได้แก่ ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นตัวแทนครัวเรือนที่ปฏิบัติในการเก็บรวบรวมและคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือน สามารถอ่านหนังสือออกและเขียนหนังสือภาษาไทยได้ และยินดีให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามของงานวิจัย และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (sample random sampling) ตามจำนวนครัวเรือนในตำบลหนองกะท้าว อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก โดยการคำนวณหาช่วงความเชื่อมั่นของขนาดของกลุ่มตัวอย่างของหมู่บ้านจากสูตร  $l = \frac{N}{n}$  เมื่อ  $l$  = ช่วงของการสุ่มตัวอย่าง;  $N$  = จำนวนประชากร;  $n$  = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง เมื่อแทนค่าลงสูตร  $l = \frac{194}{27} = 7.1$  (7 ช่วง )

สุ่มตัวอย่างตามช่วงขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้ โดยกำหนดวิธีการสุ่มตัวอย่าง คือ นำทะเบียนราษฎรของหมู่บ้านในตำบลหนองกะท้าว อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก มาเป็นกรอบในการสุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำค่าที่คำนวณได้มากำหนดช่วงของการสุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งกำหนดเลขตั้งต้นของการ

สุ่มตัวอย่าง ลำดับต่อไปของกลุ่มตัวอย่างของหมู่บ้านจะมีระยะห่างตามช่วงของสัดส่วนที่คำนวณ

เนื่องจากข้อมูลจากการวิเคราะห์แบบสอบถามพบว่ามีข้อมูล 14 ฉบับ เกิดความไม่สมบูรณ์จากการตอบแบบสอบถาม ตัดออกจากกลุ่มตัวอย่าง ดังนั้นขนาดจึงมีขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 180 ครัวเรือน และนำมาวิเคราะห์ผลการวิจัย

### 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของงานวิจัยนี้เป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไปและลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ (เฉลี่ยต่อเดือน) รายได้ (เฉลี่ยจากการขายขยะมูลฝอยครัวเรือน) จำนวนสมาชิกในครัวเรือน พฤติกรรมการบริโภค การเก็บค่าบริการเก็บขนขยะมูลฝอยครัวเรือน การใช้บริการร้านรับซื้อของเก่าจำนวนการใช้บริการผู้รับซื้อของเก่า (ชาเล้ง) ถังรองรับขยะมูลฝอย การใช้บริการเก็บขนขยะมูลฝอยครัวเรือนของหน่วยงาน การเข้าร่วมกิจกรรมโครงการเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอย ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบ (checklist) การได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยจากบุคคลในครัวเรือน และเพื่อนบ้านจำนวน 4 ข้อ การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนจำนวน 7 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มี 3 ระดับ คือ บ่อยครั้ง นาน ๆ ครั้ง ไม่เคยเลย

ส่วนที่ 2 ประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบใช่/ไม่ใช่ โดยมีระดับความรู้ ได้แก่ ถูก คือ 1 ผิด คือ 0 มีจำนวน 15 ข้อ

ส่วนที่ 3 ประกอบด้วยทัศนคติเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือน ลักษณะของแบบสอบถาม

ถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 13 ข้อ

ส่วนที่ 4 ประกอบด้วยพฤติกรรมกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) จำนวน 13 ข้อ มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยแบบสอบถามผ่านการตรวจสอบเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item objective congruence, IOC) เท่ากับ 1.00 และได้นำแบบสอบถามไปทดลองในกลุ่มตัวอย่างที่มีบริบทใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจำนวน 30 คน เพื่อหาความเที่ยงของเครื่องมือ (reliability) ได้ค่าเท่ากับ 0.727 และหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ค่าที่ยอมรับได้ คือ 0.7 ขึ้นไป และค่าของความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนของผู้อยู่อาศัย ทักษะเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนของผู้อยู่อาศัย พฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนของผู้อยู่อาศัยได้ค่าเท่ากับ 0.716, 0.721 และ 0.715 ตามลำดับ

### 3.3 การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยนี้ได้ผ่านการรับรองจริยธรรมในมนุษย์ มหาวิทยาลัยนเรศวร และได้รับอนุมัติจริยธรรมการวิจัยรหัส IRB No. 1030/60 ลงวันที่ 29 พฤศจิกายน 2560

### 3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ จากคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงกำนันตำบลหนองกะท้าว อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก เพื่อขอความร่วมมือในการลงพื้นที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในขณะที่ดำเนินการวิจัยได้ปฏิบัติตามหลักการพิทักษ์สิทธิของกลุ่ม

ตัวอย่าง/ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย และข้อมูลที่ได้รับจะเก็บเป็นความลับ โดยจะนำข้อมูลมาวิเคราะห์ ประมวลผล และนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวมเท่านั้น

## 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

3.5.1 สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือน ทักษะเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือน พฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือน

3.5.2 สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การทดสอบสถิติ Eta และการทดสอบสถิติ Pearson correlation ใช้วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอย ทักษะเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือน พฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือน และวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสามารถในการพยากรณ์พฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือน โดยใช้สถิติ stepwise multiple regression

## 4. ผลการศึกษาและวิจารณ์

### 4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลและลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 51.70) ส่วนใหญ่มีอายุ 40-49 ปี (ร้อยละ 35.60) จบการศึกษาสูงสุดชั้นประถมศึกษา (ร้อยละ 59.4) ส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเกษตรกร (ร้อยละ 75.6) มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 1-5 คน (ร้อยละ 87.80) มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่า 10,000 บาท (ร้อยละ 68.30) มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนในการขายขยะมูลฝอยครัวเรือนส่วนใหญ่ต่ำกว่า 100 (ร้อยละ 90.60) พฤติกรรมการบริโภคอาหารส่วนใหญ่จะทำอาหารทานเองที่บ้านเป็นประจำ รองลงมา คือ

ทานอาหารนอกบ้าน และซื้ออาหารสำเร็จรูป (ร้อยละ 96.70, 88.30, และ 53.90 ตามลำดับ) แหล่งการบริโภคอาหาร ได้แก่ ตลาดสด (ร้อยละ 75.6) และส่วนใหญ่ไม่มีการเก็บค่าขยะมูลฝอย (ร้อยละ 98.30) การใช้บริการผู้รับของเก่า (ซาเล้ง) ส่วนใหญ่จำนวน 1-2 ครั้ง/เดือน (ร้อยละ 87.80) การใช้บริการร้านรับซื้อของเก่าจำนวน 1 ครั้ง/เดือน (ร้อยละ 90.00) ส่วนใหญ่ไม่มีถังรองรับขยะมูลฝอยจากหน่วยงาน (ร้อยละ 92.20) การใช้บริการเก็บขนขยะมูลฝอยครัวเรือนไม่เคยได้รับการบริการ (ร้อยละ 86.70) กิจกรรมโครงการเกี่ยวกับการคัดแยกขยะ ส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรม (ร้อยละ 80.00) การได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยจากบุคคลในครัวเรือนและเพื่อนบ้านอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 49.40) ช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 60.00)

#### 4.2 ความรู้ ทศนคติ และพฤติกรรมเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนของผู้อยู่อาศัย

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนของผู้อยู่อาศัยส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 67.20) ทศนคติ

เกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนของผู้อยู่อาศัยส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 60.00) เมื่อพิจารณาพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนของผู้อยู่อาศัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนของผู้อยู่อาศัยอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 88.30) ดังตารางที่ 2

#### 4.3 ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนของผู้อยู่อาศัยและความสามารถในการพยากรณ์พฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนของผู้อยู่อาศัย

4.3.1 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนของผู้อยู่อาศัย โดยใช้สถิติ Eta และสถิติ Pearson correlation

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่าถังรองรับขยะมูลฝอยจากหน่วยงาน การบริการเก็บขนขยะมูลฝอย และกิจกรรมโครงการเกี่ยวกับการคัดแยกขยะ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนของผู้อยู่อาศัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $p = 0.001, 0.010$  และ  $0.016$  ตามลำดับ) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของความสัมพันธ์ Eta เท่ากับ  $0.236, 0.191$

**Table 2** Classification of levels of knowledge, attitudes and behaviors related to the separation of household waste disposal among studied samples.

Knowledge, attitudes and behaviors related to the separation of household waste disposal behavior		Numbers (n = 180)	%
Knowledge of separation of household waste disposal S.D. = 1.35, $\bar{x}$ = 10.93	high	121	67.20
	moderate	59	32.80
Attitudes of separation of household waste disposal S.D. = 0.53, $\bar{x}$ = 3.63	high	72	40.00
	moderate	108	60.00
Household waste disposal behavior S.D. = 0.45, $\bar{x}$ = 2.98	moderate	159	88.30
	low	12	6.70

**Table 3** The correlation coefficient between personal factors and household waste separation behavior of the residents by using Eta statistics (n = 180).

Personal factors	Household waste disposal behavior of the residents	F	p-values
	Eta		
Sex	0.055	0.543	0.462
Status	0.134	1.622	0.200
Educational level	0.187	1.266	0.281
Occupation	0.107	0.505	0.732
Consumer behavior	<0.001	<0.001	0.999
Garbage collection	0.010	0.019	0.891
Supporting bin	0.236	10.463	0.001
Use of garbage collection services	0.191	6.747	0.010
Project activities on waste separation	0.180	5.953	0.016

และ 0.180 ตามลำดับ ส่วนเพศ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ พฤติกรรมการบริโภคอาหาร การเก็บค่าขยะ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือน (ตาราง 3) เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง อายุ รายได้เฉลี่ย รายได้จากการขายขยะ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ผู้รับซื้อของเก่า (ซาเล้ง) จำนวนการใช้บริการร้านรับซื้อของเก่า ความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนของผู้อยู่อาศัย ทศนคติเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนของผู้อยู่อาศัย การได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยจากบุคคลภายในครัวเรือนและเพื่อนบ้าน ช่องทางการได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือน และพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนของผู้อยู่อาศัย โดยใช้สถิติ Pearson correlation พบว่ารายได้เฉลี่ยมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับต่ำมากกับพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนของผู้อยู่อาศัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $r = 0.170, p < 0.023$ ) จำนวนการใช้บริการร้านรับ

ซื้อของเก่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับต่ำมากกับพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนของผู้อยู่อาศัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $r = 0.286, p < 0.001$ ) ทศนคติเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนของผู้อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับต่ำกับพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนของผู้อยู่อาศัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $r = 0.406, p < 0.001$ ) การได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยจากบุคคลในครัวเรือนและเพื่อนบ้าน มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับต่ำกับพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนของผู้อยู่อาศัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $r = 0.436, p < 0.001$ ) ช่องทางการได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับต่ำมากกับพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนของผู้อยู่อาศัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $r = 0.235, p = 0.001$ ) (ตาราง 4)

4.3.2 การวิเคราะห์ความสามารถในการพยากรณ์พฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือน



ของผู้อยู่อาศัยในตำบลหนองกะท้าว อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก โดยใช้สถิติ stepwise multiple regression analysis

พบว่าปัจจัยที่มีความสามารถในการพยากรณ์พฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนของผู้อยู่อาศัย ได้แก่ การได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยจากบุคคลในครัวเรือนและเพื่อนบ้าน ทศนคติเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนของผู้อยู่อาศัยจำนวนการใช้บริการร้านรับซื้อของเก่า ช่องทางการได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนได้ร้อยละ 41.6 และสามารถเขียนเป็นสมการทำนายพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนของผู้อยู่อาศัย ตำบลหนองกะท้าว อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก ในรูปคะแนนติดดังนี้

$$Y = a + b1(x1) + b2(x2) + b3(x3) + b4(x4)$$

พฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยของผู้อยู่อาศัย = 0.006 + 0.384 (การได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยจากบุคคลภายในครัวเรือนและเพื่อนบ้าน) + 0.390 (ทศนคติเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนของผู้อยู่อาศัย) + 0.346 (จำนวนการใช้บริการร้านรับซื้อของเก่า) + 0.156 (ช่องทางการได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือน) (ตาราง 5)

การได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยจากบุคคลในครัวเรือนและเพื่อนบ้าน (beta = 0.377) การศึกษาพบว่า การได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยจากบุคคลในครัวเรือนและเพื่อนบ้านมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนของผู้อยู่อาศัยมีค่าสัมประสิทธิ์ของความสัมพันธ์ Pearson correlation (r = 0.436, p < 0.001\*\*) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สามารถอธิบายว่าการได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยจากบุคคลภายในครัวเรือนหรือจาก

เพื่อนบ้านนั้นจะสามารถพัฒนาให้มีพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนอย่างถูกวิธีและถูกต้องยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ มลฤดี ที่พบว่า การได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยจากบุคคลในครัวเรือนและเพื่อนบ้านมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการคัดแยกขยะของแม่บ้าน [16] และ ศุภษร และคณะ ที่พบว่า การได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนและเพื่อนบ้านมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม การคัดแยกขยะประชาชน [17]

ทศนคติเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนของผู้อยู่อาศัย ค่าสัมประสิทธิ์ของความสัมพันธ์ Pearson correlation (r = 0.406) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ p = 0.001 อาจเนื่องมาจาก ทศนคติ ความคิด ความรู้สึก ความเชื่อ สามารถนำไปสู่ การกระทำของพฤติกรรมภายในซึ่งทำหน้าที่ควบคุมพฤติกรรมภายนอก และส่งผลต่อพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยกับช่วยลดปัญหาสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมา ซึ่งพบว่า ทศนคติเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม การคัดแยกขยะของแม่บ้านประชาชนและชุมชน [7,8,14,18] แต่ไม่สอดคล้องกับ ศุภษร และคณะ ที่พบว่าความตระหนักเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชน [17]

จำนวนการใช้บริการร้านรับซื้อของเก่า มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนของผู้อยู่อาศัย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของความสัมพันธ์ Pearson correlation (r = 0.285) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ p = 0.001 จากผลการวิจัยพบว่าร้านรับซื้อของเก่ามีจำนวนที่เพิ่มขึ้นมากทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และก่อให้เกิดความสะดวกต่อการนำไปขยะมูลฝอยในครัวเรือนที่คัดแยกไปขายได้ตลอดเวลา ซึ่งแสดงว่าร้าน

รับซื้อของเก่ามีผลต่อพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอย  
 ตั้งสมการทำนายพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอย  
 ครั้วเรือน

ช่องทางกรได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยว  
 กับการคัดแยกขยะมูลฝอยครั้วเรือน มีความสัมพันธ์  
 กับพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยครั้วเรือนของผู้อยู่

**Table 4** The correlation coefficient between personal knowledge factors and household waste disposal behavior of the residents by using Pearson correlation statistics (n = 180).

Factors	Household waste disposal behavior of the residents	
	r	p-values
Age	0.058	0.436
Average incomes	0.170	0.023*
Revenue from selling garbage	0.001	0.990
Numbers of household members	0.065	0.382
Recipient of the purchase of old (Saleng)	-0.040	0.594
Numbers of times to go to antique shop	0.285	<0.001**
Knowledge of residents for household waste disposal behavior	0.041	0.581
Attitudes of separation of household waste disposal	0.406	<0.001**
Receiving advice on the separation of household waste from persons within the family and neighbors	0.436	<0.001**
Channel to receive information about household waste separation	0.235	0.001**

**Table 5** Stepwise multiple regression analysis to predict the garbage separation behavior of households (n = 180).

Predictive factors	R <sup>2</sup> changes	b	beta	t	p-values
Receiving advice on the separation of separation from individuals in the household and neighbors	0.193	0.384	0.377	6.394	<0.001*
Attitudes of separation of household waste disposal	-0.140	0.390	0.369	6.316	<0.001*
Number of times to go to antique shop	-0.062	0.346	0.232	3.931	<0.001*
Channel to receive information about household waste separation	-0.021	0.156	0.148	2.502	0.013*

\*p-value < 0.05; constant = 0.006; R<sup>2</sup> = 0.416; R<sup>2</sup> adjusted = 0.403; F = 30.668

อาศัยมีค่าสัมประสิทธิ์ของความสัมพันธ์ Pearson correlation ( $r = 0.235$ ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ  $p = 0.001$  จึงเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยนี้ โดยช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนจากแหล่งต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ อินเทอร์เน็ต จะเป็นแรงผลักดันให้มีความกระตือรือร้นต่อพฤติกรรมคัดแยกขยะมูลฝอย สอดคล้องกับ ศรีนทร์ ที่พบว่า การได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมคัดแยกขยะของแม่บ้าน [7] และสอดคล้องกับ ประพาพร และคณะ ที่พบว่า การได้รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมจัดการขยะ [19]

## 5. สรุป

ความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนของผู้อยู่อาศัยในระดับสูง ทศนคติเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนของผู้อยู่อาศัยในระดับปานกลาง และพฤติกรรมคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนของผู้อยู่อาศัยในตำบลหนองกะท้าว อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก อยู่ในระดับปานกลาง พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนของผู้อยู่อาศัย ได้แก่ การได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยจากบุคคลในครัวเรือน และเพื่อนบ้าน ทศนคติเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือน จำนวนการใช้บริการร้านรับซื้อของเก่า การได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือน ได้ร้อยละ 41.6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

## 6. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

6.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้ ผลการวิจัยนี้ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนของพื้นที่ตัวอย่าง มีข้อเสนอแนะดังนี้

6.1.1 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกะท้าว อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก ควรมีการจัดกิจกรรมสร้างความตระหนักให้กับประชาชนภายในพื้นที่ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยแก่ประชาชน ผู้นำชุมชน และสมาชิกภายในครัวเรือน

6.1.2 ผู้นำของชุมชนควรจัดกิจกรรมสนับสนุนความสัมพันธ์ในครอบครัวและเพื่อนบ้านเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน

6.1.3 หน่วยงานสาธารณสุขชุมชนควรจัดอบรมพัฒนาศักยภาพการคัดแยกขยะมูลฝอยแก่อาสาสมัครสาธารณสุขและแกนนำต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อที่จะเป็นต้นแบบแก่คนในชุมชน และสถานบันภายในชุมชน ควรมุ่งเน้นสร้างการรับรู้ถึงประโยชน์ของการคัดแยกขยะมูลฝอย และจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยในกับสถาบันศึกษาภายในชุมชน เพื่อให้เกิดพฤติกรรมคัดแยกขยะมูลฝอย

6.2 ข้อเสนอแนะของการทำวิจัยในครั้งต่อไป การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนในตำบลหนองกะท้าว อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งเป็นการศึกษาในด้านของพฤติกรรมคัดแยกขยะมูลฝอย มีข้อเสนอแนะดังนี้

6.2.1 ควรขยายผลเพื่อศึกษาพฤติกรรมคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนในด้านของการเก็บรวบรวมขยะ การเก็บขนขยะที่ถูกต้อง และภาชนะที่รองรับขยะที่วางไว้ตามสถานที่ต่าง ๆ การแปรสภาพหรือการนำกลับมาใช้ใหม่ การกำจัดหรือการทำลาย เพื่อที่จะนำผลของการศึกษาไปปรับใช้และแก้ไขให้เกิดความเหมาะสม

6.2.2 ควรมีการศึกษาที่นำผลของการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ในการจัดโปรแกรมปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือน โดยรูปแบบของการวิจัยแบบกึ่งแบบทดลอง เพื่อให้เกิดการศึกษาตัวแปรที่มีผลต่อพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนอย่างครอบคลุม

## 7. References

- [1] Hoorweg, D. and Bhada-Tata, P., 2012, What a Waste: A Global Review of Solid Waste Management, World Bank, Washington DC, 112 p.
- [2] Yves, C. and Jorge E. , 2014, Safe Management of Wastes from Health-care Activities of World Health Organization, 2nd Ed., Biotext, Malta, 329 p.
- [3] Wongcharoen, S. , 2551, Garbage Separation Guide: Prajai House, Wong Phanit, Bangkok, 152 p. (In Thai)
- [4] Office of Environment Region 3, Phitsanulok Province, Annual Report 2016: Solid Waste Volume Data of Phitsanulok Province, Available Source: <http://www.reo3.go.th>, August 30, 2017. (in Thai)
- [5] Nakhon Thai Municipality Public Health Division, 2016, Feasibility Study and Design for Municipal Solid Waste Management System, Solid Waste Management, Nakhon Thai Subdistrict Municipality, Phitsanulok, 152 p. (in Thai)
- [6] Nong Kathao Subdistrict Administrative Organization, 2016, Three-Year Development Plan 2015-2017 Phitsanulok, Nong Kathao Subdistrict Administrative Organization, Phitsanulok, 142 p. (in Thai)
- [7] Bunchan, S. , 2016, Factors Affecting Garbage Separation Behavior of Housewives in Bueng Phra Subdistrict, Muang District, Phitsanulok Province, Master's Thesis, Naresuan University, Phitsanulok.
- [8] Distirphalang, M., 2012, Factors Affecting the Waste Sorting Behavior of People in Tha Chin Municipality, Muang District, Samut Sakhon Province, Master's Thesis, Kasetsart University, Bangkok, 112 p. (in Thai)
- [9] Kongphirun, W., Thayom, S. and Chantra, V., 2017, Factors affecting waste management behavior in Ban Pong Pa, Kaeng Sopha Subdistrict, Wang Thong District, Phitsanulok Province, Thai J. Publ. Health 26: 310-321.
- [10] Mathews, E. and Rani, S., 2010, Health hazards assessment among the solid waste workers of Thiruvananthapuram Corporation, Kerala Environment Congress (KEC 2010), Kerala.
- [11] Department of Environmental Quality Promotion, 2014, Urban overcapacity, impact on the environment caused by ourselves, Thai J. Green Res. 11: 1-10. (in Thai)
- [12] Phawasan, P., 2013, Removing lesson 5 community waste management, Thai J.

- Environ. 18: 48-54. (in Thai)
- [13] Wayne, W.D., 1995, Biostatistics: A Foundation of Analysis in the Health Sciences; 6th Ed., John Wiley & Sons, New York.
- [14] Basic Database, Population, 2016, Civil Registration Information, Nakhon Thai District, Nakhon Thai District Office, Phitsanulok. (in Thai)
- [15] Chuenmuenwai, K., 2011, Participation of the population in solid waste separation at the Taepalai Municipality, Khong District, Nakhon Ratchasima Province, Thai J. Perspect. Publ. Health Khon Kaen Univ. 4: 18-22. (in Thai)
- [16] Treewai, M., 2012, Factors Affecting the Success of Municipal Waste Separation Program: A Case Study of Khlongsan District, Bangkok, 14 p. (in Thai)
- [17] Wischart, S., Sila, S. and Sangjun, S., 2017, Factors associated with solid waste separation behavior of people living in the 2nd community, Wang Nam Yen, Thai J. Commun. Develop. 5: 422-433. (in Thai)
- [18] Nateewattana, J. and Tienthavorn, V., 2017, Knowledge and attitude to waste reduction behavior of Mae Ka community, Muang District, Phayao Province, Thai Sci. Technol. J. 25: 1-15. (in Thai)
- [19] Kanchan, P., Juito, S. and Somsueb, C., 2015, Factors affecting the participation of citizens in the management of solid waste of municipalities in Pathum Thani province, Research and Development, Thai J. Res Develop. 10: 295-302. (in Thai)